

Att stödja äldre personer med nedsatt beslutsförmåga att uttrycka sin vilja

Guide till metodstöd

Guide till webbaserat metodstöd

Detta metodstöd vänder sig till dig som arbetar med stöd och omsorg om äldre personer. Det ger konkreta råd om hur du kan göra för att stödja den äldre personens vilja när insatser erbjuds och därmed också öka självbestämmandet och delaktigheten för henne eller honom.

Denna guide informerar om webbstödet i korthet, om struktur och innehåll på Kunskapsguiden och hur det kan användas.

Struktur och innehåll

Metodstödet presenteras som ett tema inom området äldre. Temat är strukturerat utifrån åtta olika områden som nås från temats startsida.

The screenshot shows the website **KUNSKAPSGUIDEN.SE** with the tagline "För dig som arbetar med hälsa, vård och omsorg". A search bar is visible in the top right. The navigation menu includes categories like "Evidensbaserad praktik", "Psykisk ohälsa", "Äldre", "Missbruk och beroende", "Barn och unga", and "Webbutbildningar". Below the menu, there are sub-categories: "Temat", "Kunskapsstöd", "Kurser & utbildningar", and "Aktuellt".

The main content area is titled "Att stödja äldre personers vilja" and contains the following text: "Äldre personers vilja ska vara vägledande för de insatser äldreomsorgen ger. Många äldre personer med behov av omsorg har nedsatt beslutsförmåga och behöver stöd för att uttrycka sin vilja. Därför behöver äldreomsorgen ge detta stöd. Temat ger råd om hur du kan stödja äldre personer att uttrycka sin vilja."

Below the text are eight buttons representing different sub-topics: "Personens vilja är viktig", "Mot bästa tillgängliga vilja", "Konkret stöd", "Stöd i myndighetsutövning", "Stöd i utförandet", "Vilja och välfärdsteknik", "Regler om samtycke", and "Regler om ställföreträdare".

At the bottom, there are three sections:

- Guide till det webbaserade stödet**: "Guiden hjälper dig att snabbt få en bild av det webbaserade metodstödet för att stödja äldre personers vilja." It includes a small image of two people.
- Material för introduktion och diskussion**: "Socialstyrelsen har tagit fram en introduktion till metodstödet med diskussionsfrågor. Materialet kan till exempel användas vid arbetsplatsträffar." It includes a small image of a person.

A red stamp with the word "utkast" is overlaid on the bottom right of the screenshot.

- **Personens vilja är viktig** introducerar begreppet Bästa tillgängliga vilja och beskriver varför det är viktigt att äldreomsorgen stödjer personer, vars beslutsförmåga är nedsatt.
- **Mot bästa tillgängliga vilja** tar upp åtta steg för att skapa förutsättningar för en äldre person att uttrycka sin vilja. Utgångspunkten är den äldres självbestämmande och de åtta stegen kan användas både vid handläggning och vid arbete med genomförandeplaner.
- **Konkret stöd** tar upp att det ofta finns personer runt den äldre att ta hjälp av. Det kan handla om personer som står den äldre nära eller olika yrkesgrupper som man kan ta hjälp av. Samtidigt ges exempel på vad handläggare och utförare kan överväga att göra själva.
- **Stöd i myndighetsutövning** vänder sig till handläggare och ger råd om hur de kan förbereda sig och exempel på vad som är väsentligt att beakta.
- **Stöd i utförandet** vänder sig till utförare av äldreomsorg och ger råd om hur de kan förbereda sig och exempel på vad som är väsentligt att beakta.
- **Vilja och välfärdsteknik** tar upp de insatser som helt eller delvis utgörs av teknik. Hur kan man tänka när det gäller olika tekniska insatser, nedsatt beslutsförmåga och personens vilja?
- **Regler om samtycke** berättar vad som kan vara vägledande för att avgöra om att ett samtycke föreligger. Ett avsnitt tar upp frivillighet, självbestämmande och inflytande för enskilda personer, vilket är grundläggande principer i svensk lagstiftning.
- **Regler om ställföreträdare** handlar om ställföreträdarens – god man och förvaltare – och anhörigas roll i stödet och omsorgen om äldre personer. Ett avsnitt tar upp framtidsfullmakter som är en ny form av ställföreträdarskap för vuxna.

Material för introduktion och diskussion

Till metodstödet finns en introduktion med diskussionsfrågor. Materialet kan användas vid exempelvis arbetsplatsträffar och med fördel delas upp på två olika mötestillfällen. Mellan mötena ges deltagarna möjlighet att bekanta sig med metodstödet på Kunskapsguiden. Materialet innehåller diskussionsfrågor för både handläggare och utförare.

Till diskussionsmaterialet finns även en version med färdigt talmanus som stöd för den som håller i mötet.

Så har metodstödet tagits fram

Metodstödet har tagits fram med hjälp av två expertgrupper. Deltagarna har varit experter inom området kommunikation, forskare inom äldre- och funktionshindersområdet samt yrkesverksamma som arbetar praktiskt med äldre och funktionshindrade personer.

Inom funktionshindersområdet finns en längre tradition av att använda alternativa kommunikationsmetoder och stödjande förhållningssätt jämfört med äldreområdet. Mycket av metodstödet bygger på dessa erfarenheter och kan förhoppningsvis inspirera samt utveckla arbetet inom äldreomsorgen.

Här hittar du det metodstödet

Det webbaserade stödet finns på www.kunskapsguiden.se

Länk:

www.kunskapsguiden.se/aldre/Teman/stodja-aldre-personers-vilja/sidor/default.aspx

Kontakt

För frågor och synpunkter om det webbaserade stödet, kontakta anders.bergh@socialstyrelsen.se.